

Сирён ыйтусем сине хуравлатпәр

Илемлөре пултәр пирён тавралах

Палла ёнтё, таван тавралах илемё, кунти йёркелёх, тасалах никама та хумхантармасәр тама пултараймасть. Мёншён тесен кунта эфир хамәр пурәнатпәр. Хамәр патри йёркелёх пирки те хамәрәнах шухашлас пулать. Сак ыйту хаҗат вулакансене те шухашлаттарать. Савна май тавралах тирпей-илемёле сыхәннә ыйтусене район администрациён пусләхән сумё, капиталла строительство, архитектура тата пурәнмалли сурт-йёрпе коммуналла хуҗаләх управленийён ертүҗи В.Г. НИКИТИН райхаҗат урла хуравлама кәмәл тунине пелтерсен, чылайәшә алла ручка тытрё е телефонла шән-кәравлама кәмәл турё. Паян эфир сав ыйтусемле хуравсене пичетлетпәр.

ЫЙТУ: – Тротуарсем тәрәх автомашинәсем чупаҗсё. Нумайәшә милици сурчә патёнчен иртсе тарас тесе сапла таватъ. Перекет банкён урамёнчи тротуарсем пылчак ашне путаҗсё.

ХУРАВ: – Тротуарсем тәрәх автомашинәсем чупнине курман-ха. Тротуар тавас ёҗе йёркелемелле, перекет банкё патне каякан тротуара юсамалла.

ЫЙТУ: – Муркаш яләнчи ас-

фальт сүлсене юсаҗсё пулё. Саван пек чухне мёншён тротуарсене манса хавараҗсё?

ХУРАВ: – Муркаш салинчи сүлсем республика балансё синче. Вёсене юсама укisine республикаран уйәраҗсё. Тротуарсем вара Муркаш ял тәрәхё синче. Саванпа та ял тәрәхё укisine уйәраҗсё парсан тротуарсене те юсама май пур.

ЫЙТУ: – Муркаш ялән хёвел тухаҗ ёнче сёне суртсем сёкленеҗсё. Ырламалла сёҗ. Анчах кунта та хайхи тутәх тимёр гаражсем курама пуслани тарәхтарать. Ятарласа вырән уйәрмалла мар-и вёсем валли? Проектпа пәхмалла, укса тўлеттермелле. Кама кирлё – туянччәр.

ЫЙТУ: – Пиншер сўл каялла пирён мән асаттесем выльәх пәхнине пурәннә. Выльәхсене юратни пирён генсенче паян кунченех упранса юлнә. Нумай хутлә суртсенче пурәнакансем те подъездран тухсанах выльәх сарайёсем туса лартаҗсё. Йёркеллё этемле татса пама пулатъ-и сак ыйтусене?

ХУРАВ: – Сёне суртсем патёнче гаражсем пулаҗсё. Вёсене пётёмпех ял тәрәхё урла генеральной плана кёртсе сирёплет-

мелле.

ЫЙТУ: – Муркаш урамёсенче чечексем ещери сынсене савантарать. Аҗтан илсе килнё вёсене?

ХУРАВ: – Чечексене Сёне Шупашкарти "Олдеевская" фирманран илсе килсе лартнә.

ЫЙТУ: – Коммуналла хуҗаләх ёҗченёсене сөнү килет. Муркашра пёр урам сёҗ мар. Шупашкар ханисем килекен сўла юсакалатпәр. Ыттусене те тирпейлесчё.

ХУРАВ: – Пысәк урамсене пурәнмалли сурт-йёрпе коммуналла хуҗаләх управленийёсем ял тәрәхёсем хушавёпе тасатса тараҗсё. Ытти урамсене тирпей-илем кёртессе ял тәрәхёсен пусләхёсенчен килет.

ЫЙТУ: – Суртсем тавра тытнә картасем ытла та илемсёр. Чалаҗсә кайнисе те нумай. Сәрламанран вёсем ытла та тессёр.

ХУРАВ: – Юлашки вәхәтра нумай хваттерлё суртсем патёнчи картасене пёрлехи пурләха кёнё май йёркене кёртсе ситернёпе пёрех. Сав вәхәтрах йәрансем валли уйәрнә вырәнсене карта тытас ёҗ хваттерсенче пурәнакан-

сем синче. Мёншён тесен вёсем нумай хваттерлё суртри пёрлехи пурләха кёмеҗсё.

ЫЙТУ: – Муркаша килен те чун саванать. Урамсем таса. Вырәнсенче мёншён сак ёҗе хай еккипе янә?

ХУРАВ: – Вырәнти ял тәрәхёсен паянхи кун илсен кашнин хайён бюджет. Ялти староста, бригадир е депутат хайсен ёҗне мёнле йёркелесе пыма пултәрнинчен те нумай килет ку енёпе анәсу.

ЫЙТУ: – Районта сёне свалка тавасҗё тенине илтрём. Аҗта пулатъ-ха вәл? Тата ана тавассипе ёҗсене пуслан-и?

ХУРАВ: – Чанах та районта хытә йәла каяшсене полигонё пулатъ. Вәл Ивановка яләнчен 1800 метрта вырнаҗмалла (вәрман сўмёнче кивё кролик ферми патёнче). Кәсалах проект туса пётерсен тата экспертиза ёҗсёсене ирттерсен ёҗе пусләмалла.

ЫЙТУ: – Районта миҗе плотина сыхланса юлнә? Вёсене тытса тама укса уйәраҗсё-и? Сёне плотинасем тавассипи пирки паян каласмасҗё те пулё.

ХУРАВ: – Пирён районта пёвесен шучё пите нумай – 400 яхән. Вёсенчен 71-шё пысәккисем. Кә-

сәл сурхи шыв-шур сак пёвесене сиен кумерё. Специалистсемле вырәнсенчи старостасем те сыхлав ёҗсёсене кирлё пек йёркелеме пултәрчёҗ, нумай сёрте сатан картасем тытрёҗ. Ку тёллөвпе район бюджетёнчен те хәш-пёр ял тәрәхёсене укса-тенкё уйәрса панә. Анчах ку укса-тенкё калапәшә ял тәрәхёсемле вырәнсенчи хуҗаләхсем тата предпринимательсем сурт санталака вараланәшән мён чухлё укса тўленипе тўрремөнех сыхәнә.

ЫЙТУ: – Муркашри Октябре 50 сўл урамра 10, 12, 14-мёш суртсенче кил хушшинче автомашинәсем лартама вырән тўлевсёр уйәрнәпа пёрех. Администрациён, ГИБДД уйәрмөн нимёнле претензи те сук. Кәссерен 10-12 автомашина вырнаҗать. Тротуар синче те автомашинәсем. Ирхин кёрлеттерсе тухса кайнәшән, хура тётём мәкәрлантарнәшән нимёнле хуйхә та сук.

ХУРАВ: – Муркашри нумай хваттерлё суртсен кил хушшиёсене автомашинәсем лартнин ыйтәвне татса пама ГИБДД уйәрмне тата ял тәрәхне пёлтернё. Хальхи вәхәтра Муркашра автомашинәсем лартама тўлевлө вырәнсем тавас ыйтәва татса пама ял тәрәхён пусләхне хушу панә.

Шкулсенчи ёҗпе кану лагерёсенче

Хаваслә иртёсҗё сў кунёсем

Шкулсенче вёренекенсен каникул кунёсем. Пуриншён те кётнё самант. Чылайәшә вара сак вәхәта ёҗпе кану лагерёсенче ирттерет. Кунти пурнәс питех те интереслө, асра юлмаппи чылай. Шкул ачисем хайсен сыравёсенче лагерёсенчи пурнәс пирки хаваспах каласа парасҗё.

КАШМАШ. Шкулти "Росинка" лагерте индеецсен кунё иртрө. Икё отряд хутшәнчө унта. Пурте индеецсен тумёсене тәхәнтәмәр. Пёр-пёрин пичёсене төрлө төслө сарәсемпе сәрларәмәр, йивәс сўлсисемпе, кураксемпе, чечек-

семпе илемлетрёмөр, пуҗсем сине төслөрен төксем вырнаҗтартамәр. Кайран "Шурә төк" тата "Майя" йәхсем (племя) пёр-пёринпе төл пулчёҗ, хайсен йәли-йёркипе чыларёҗ. Вёренекенсем ухәран төл перессипе, кроссвордсен тупсәмне тупассипе, канат туртассипе, шурләх урла каҗассипе амәртрөҗ, чўк турёҗ, Хёвел Туррине пуҗ сапрёҗ. Уявра "Майя" йәх 22-19 балла сөнтрөҗ.

Алина МАЙОРОВА.

Нумаях пулмасть "Пултарулах кунё" пулчө. "Цунами" тата "Молния" отрядсем амәртрөҗ. Малтанах пирён суйласа илнө чөр чунә үкермелле пулчө. Командәри кашни ача чертепө чөр чунән пёр пайне кәна үкерет. Кайран кашни команда ача садёнчи ачасем пек юрә юрларө. "Хамшән хамаж режиссёр" конкурса вара панә предложенсеме кашнинпе командәсенчен пёрер ачан сцена синче пурнәҗсәла кәтартамалла пулчө. Төрлө сын сәнарне сәнласисе те конкурс пулчө. "Молния" отряд сөнтрөҗсө пулчө. Хыҗсән вара дискотекәра савәнтамәр.

Ольга ЗАМЯТИНА, Лидя САВЕЛЬЕВА.

ШОМИК. Шкулти "Анәсу утравё" кану лагерён смени

вёсленсе пыратъ. Кунта эфир пусләмәш классен ачисем канатпәр. Лагерти пурнәса Р.А. Козлова тата Т.Д. Спиридонова йёркелесе пыраҗсё. Төрлөрен мероприятисем куллен нумай: "Вожатәя шыра" вайә, "Самрақ сәлтәрсем" музыка конкурсө, юмах касө, үкерчөксен конкурсө, спорт вайисем, эстафетәсем интереслө иртрөҗ. "Самрақ сәлтәрсем" конкурса эплө те хутшәнтәм, хам юратнә юрра юрласа патәм. "Сулла" темәпа үкернө үкерчөксен конкурсөнчө 1-мёш вырән йышәнтәм. Атәл хөрринчө, вәрманта экскурсисенчө пултәмәр. Лагерте тутлә ситерөҗсө. Кунта М.К. Кузнецова повара тав сәмахө каламалла. Лагерте эфир канатпәр сөҗ мар, сывләха та сирёплететпөр.

Наташа СПИРИДОНОВА.

Шкулта сўллөнөх сывләх сиплевён "Радуга" лагерё ёҗлет. Кунсерен пирө В.А. Александрова, М.И. Архипова, Е.В. Петрова воспитательсем ашә кәмәлла кётсе илсөҗ. Төрлө вайәсем, конкурссем, викторинәсем, төл пулусем иртөҗсө. Е.М. Ефимова тутлә апат пёсөрсө ситерет. Ирхин физзарядка таватпәр, шкул пахчинчө те ёҗлетпөр, йәрансене сўм куракран тасататпәр, шаваратпәр. Ялти ватәсене те пуләшма тәрәшатпәр. Лагерти ачасем тивёҗсө канәва тухнә учительсене утә тавәрса пуҗтарма та пуләшрөҗ.

Ангелина ИЛЬИНА.

Сёртме уйәхөн 21-мёшөнчө "Радуга" лагерө сүрекенсем тавралах илемёпе киленсө терёмөр. Малтанах ирхинө "Тәван таралаха кашнин упрамалла" темәпа каласу пулчө. Кайран мечөксем, ункәсем, арсын ачасем вәлтасем илсе сўла тухрәмәр. Малтан вәрманта пултәмәр, хуран тата сёр сурли сисө килентёмөр. Кайран вара Шетмө юхан шывё хөррине васкарәмәр. Кунта пёрисем вәлтапа пулчө тытрөҗ, теприсем чечөк кәшәлөсем сыхрөҗ. Пулчө чи нумай тытаканни Коля Федотов пулчө. Төрлө вайәсем выляса, шўтсем каласа, юрәсем юрласа вәхәт каҗ енне суләнине те сисерёмөр.

М. АРХИПОВА.

Лагерте 14-мёш кун канатпәр. Воспитательсем пирө шкулта төслөх библиотека усаҗласси пирки пёлтерчөҗ. Унта Е.Г. Ильина ёҗсленине эфир пёлетпөр-ха. Мёншён тесен куллен библиотекәна кёнеке илме суретпөр. Сав кун эфир кивё библиотекәран төслөх библиотекәна кёнекемем куҗарма пуләшрәмәр. Кәнтәрла иртсен вара савәнәслә ларутәрура төслөх библиотекәна уснә сөре хутшәнтәмәр. Еплө илемлө те хәтлә халё пирён библиотекә!

Анжелика ЕФИМОВА.

Сёртме уйәхөн 22-мёшөнчө лагерө сүрекенсем ирөх пуҗтарәнчөҗ. Кашнин аллинчө чөрө чечөксем. Сав кун Асанупа хурләх кунё пулнинө пурте пөлөҗсө. А. Фадеев сурнә "Самрақ гварди" кёнекене сүтсе явнә хыҗсән вәрсәра вилнисене асанса лартнә паләк умне кайрәмәр. Шкул директорөн воспитани парас енёпе ёҗлекен сумё Т.Г. Александрова вәрсә историйёпе кёскен паллаштарчөҗ, пухәннисем вилнисене асанса пёр минут шәп тәчөҗ, паләк умне чөрө чечөксем хучөҗ. Ачасем умне вөрентү ёҗсөнчө чылайранпа вай хунә Г.М. Волкова тухрө, ял сыннисен вәрсә вәхәтөнчи кун-сўлне сәнласа пачө.

В. АЛЕКСАНДРОВА.

МАН ХУРАҢКА. Кәсәл шкулта "Улыбка" сиплев лагерьне йёркелөнө. Ана В.В. Мазикова ертсе пыратъ. Унта 20 ача сурет. Лагерө кунёсем ахаль кунсем мар. Кашниөх уйрәм темәпа иртет: төлөтөрмөш кун, экологи кунё, кураксен кунё, спорт кунё т. ыт. те. Вёсен кашнин хайсен программи. Кану пүлөмө йёркелөнө. Унта ачасем төрлө литература вуласа тавракурама үстерөҗсө, шашка-шахматла выляҗсө. Шкул сүмөнчи участокра та ёҗсеме ёлкөресөҗ ачасем, йәрансене сўм куракран тасатса тараҗсө, калчәсене шавараҗсө.

В. ИВАНОВА.

ОРИНИН. Сўллахи кунсем пите хәвәрт иртөҗсө. Каникул

пусләннәччө кәна, пёр уйәх иртсе те кайрө. Шкулта йёркелөнө "Факел" ёҗпе кану лагерө те хайён ёҗне вёҗлет. Тәрәшса ёҗслөрөҗ ачасем. "Оринино" тата "Восток" хуҗаләх-

сене пуләшрәмәр. Кунпа пёрлөх конкурссем те тәтәшах ирттертёмөр. Районти спартакиадана та хутшәнтәмәр. Л.В. Родионова, Е.А. Кольцова воспитательсем хайсен ёҗне тәрәшса пурнәҗларөҗ. С.Г. Савельева тата Е.И. Рязанова поварсем вара тутлә апат-сөмөҗсө тивёҗтерчөҗ. Шкул администрацине те пысәк тав сәмахө калас килет.

А. РОЖКОВА, лагерө ертүҗи.

МОСКАКАССИ. Шкулти лагерө кунё вёслөнчө ёнтө. Анчах ачасем килө васкамаҗсө. В.Н. Волкова, А.А. Сорокина, Е.В. Поркина, Р.Г. Федорова, Р.А. Попова воспитательсем ертсе пынипе төрлө мероприятисем иртөҗсө. Паян вара вёсем шкулти спорт площадкинчө Оринин шкулёнчи лагерө сүрекенсене кётсе илчөҗ. Амәртусем пулса иртрөҗ. Икё шкул команди пуҗске перессипе, скакалкапа сикессипе, "лашалла" чупассипе амәртрөҗ. "Куләш" конкурс пурне те килөҗрөҗ. Хаваслә стартра Москакасси команди сөнтрөҗчө, футболла вара "Оринино" шкулён команди вайләраххи паләрчө, 2-0 шутпа выляса илчө.

И. КОЖЕВНИКОВА, сывләхпа кану лагерён воспитателё.

ИЛЬИНКА. Лагерө вәхәтөнчө те шкулта библиотека ёҗлет. Уншән пите савәнатпәр. В. Соколова, А. Пегасова, А. Кабуркина, Г. Пагеев, К. Иванов, К. Васильев, А. Огнев тәтәшах унта сўл тытаҗсө. Библиотекәра Л.А. Раскова ёҗлет. Вәл ачасене төрлөрен кёнекемем суйласа илме пуләшәт, диспутсем, викторинәсем, выставкәсем йёркелет.

В. ОГНЕВА.

Лагерө эфир сывләха сирёплетме суретпөр. Төрлө вайәсем, спорт амәртәвөсем иртөҗсө. Пирён воспитательсем Галина Алексеевна тата Юлия Михайловна хайсен ёҗне чунә парса пурнәҗлаҗсө. "Ытларәх хуҗсәлмалла, чупмалла", – төҗсө вёсем пирө. Эплө ачасене хама килөшөкөн пёр вайәпа паллаштарас тетөп. Тен вёсем те выляса пәхөҗ. "Йөппө сиппи" ятлә ку вайә. Шәпа ярса икө ачана суйлаҗсө: пөри – йөп, тепри – сип. Вылякансем алла-аллән тытәнса савра тавасҗөҗ. Йөппи таратъ, сиппи хәвалатъ. Савра тулашөнчө чупаҗсө. Енчен те йөппи савра варрине кёрсе тарчө, сиппи вара ёлкөреймерөҗ пулсан, карталанса тәнисем ана кёртөҗсө. Сиппи йөппине хәваласа тытрө пулсан, вёсен вырәнне урәххисем йышәнаҗсө. Вайә малалла тәсәлатъ. Выляканән (сиппин) саврана чупса көнө чухне вәр-вар, сивөч пулмалла. Вай картине татса яма юрамастъ.

Г. ПАГЕЕВ.

Пирён шкулән 10 гектар синчө нумай сўл үсөкөн курак ситөнет. Ана вәхәтра пуҗтарса вырнаҗтармалла. Иртнө эрнөре В.Н. Корпусов сав лаптәкчи куракә тракторпа сўлчө. Шкул ёҗченөсем пурте пёрлө типнө утәна пуҗтарма тухрөҗ. Эфир те, "Волжанка" ёҗпе кану лагерьне сүрекенсем, кунта тәрәшсах ёҗслөрөҗрөҗ. Сумәр сөвиччен пётём утәна тирпейлөме ёлкөртөмөр. Утә пуҗтарса пётөрнө кун лагерте "Нептун кунё" пулчө. Хёрсем хушшинчө вара "Чи чипер шыв хөрө – 2007" конкурс интереслө иртрөҗ.

Г. ОСЕТРОВА.